

Százezreket hoznak az új gépek, módszerek

Sok ember állítja, egyetemen tanítják, hogy az üzemi kutatás olyan színvonalon való megszervezése, amely kielégíti a tudományos követelményeket, tervszerű és a kutatás eredményeinek gyors ipari megvalósulásához vezet, rendkívül szerencsés munka, és kizárólag részidőben kutatással foglalkozó műszakiakra nem bízható. Nem csoda éppen ezért, hogy a Szegedi Ruhagyárban voltak aggodalmaskodók, pesszimisták, amikor 1961 derekán úgyis mondhatnánk, KGST megbízásra, hozzákezdtek a többi között a munkaruhagyártás komplex gépésztésének kidolgozásához.

Szilárd meggyőződéssel

Tizenegy brigád 60 szakembere látott munkához a gyárban, hogy a munkaruhagyártás további tökéletesítéséhez, automatizálásához 11 kutatási témát dolgozzon ki, ötéves program alapján. Közül négy éve már, hogy megkezdtek a munkát azaz a szilárd meggyőződéssel, hogy kutatásai csak akkor hozhatnak szép sikert, ha az időközben elért eredményeket hasznosítják a gyakorlatban, az új gépeket, módszereket alkalmazzák.

Hogy ez a törekvés milyen sikerrel járt, arról az elmúlt napokban tartott vizsgálat tapasztalatai szerint számolhatunk be. A kutatások részeredményei közül néhányat már korábban is ismertettünk lapunk hasábjain. Közismert már az övtartóképző automata gép, amelyet néhány hete vásárolt meg a Szovjetunió is. Készült egy újfajta varróvendélőgép Dékány Lajos kormánykötőtervező újítói alapján. A termelést segítő egy zsebszélhajtógató és letűző félautomata is. Ezzel a géppel, amelyet Szabó Sándor, Dékány Lajos, Albert János és Kiss Jenő tervei alapján készítettek, díjat nyertek a Könnyűipari Minisztérium egyik pályázatán is.

A néhány napja tartott vizsgálat célja a kutatási témák gazdasági hatásának tanulmányozása volt. Részt vettek ebben a munkában a Textilipari Kutató Intézet képviselői is.

A sikereken felbuzdulva

A kutatási témák között első helyen szerepelt a korszerű gyártástechnológia kidolgozása. E célkitűzések megvalósításához több új gépet alkalmaznak. Ezekkel az elmúlt évben több mint 58 ezer forint darabbért

megtakarítás érték el. Az idén ugyanezek előreláthatóan 115 ezer forint költségmegtakarítást hoznak. Ennek eredményét még nem írták a takarékoság számlájára, de feltétlenül számba kell venni, mint a kutatást kísérő fejlesztési eredmények hasznát. Ezekkel az idén 60 ezer forint varrodai béreköltség megtakarítás szeretnének elérni.

Az anyaggazdálkodási témák kidolgozása és alkalmazása számottevőbb eredményekkel járt. A kísérletek során kialakított kedvezőbb fedtetési rajzokat a vállalat azonnal alkalmazta, s ennek gazdasági hatékonyságát nyilvántartotta. Az így kialakított gazdaságosabb, szabással közel 557 ezer forintot takarítottak meg 1964-ben. A kijelölt vezértípusokon túl további 14 gyártmányt alkalmaztak ezt az újfajta szabásmódszert, s ennek forintértéke 153 ezer forint. A kezdeti sikereken felbuzdulva a futó gyártmányok műszaki anyagát mind felülvizsgálták és alkalmazták is az új eljárást.

A holnap technológiája

A kutatási feladatok között szerepel az optimális terítés meghatározása. E kutatási munka eredményeként 1963-ban az előző évhez mérten 35 százalékkal emelték a teríték magasságát, tavaly további 5 százalékkal emelték, s később még 10 százalékos lapszám-növekedést értek el. Ezzel a szabással termelékenységét 21,67 százalékkal tudták növelni. S elérték, hogy az új telephelyeken nem kellett szabászati üzemet létesíteni, mert Szegedről láthatják el szabott anyagokkal, kellekkel a bácsalmási és szentesi üzemet. Tavaly ezzel az új módszerrel közel 100 ezer forint megtakarítást értek el.

Sokan vallják, hogy ilyen jelentős kutatási téma megvalósítására célszerű és szükséges külön szervezet ki-

alakítása az üzemen belül. A Szegedi Ruhagyárban a műszaki létszám keretén belül igyekeztek megoldani ezt a feladatot. Úgy is mondhatnánk, „másodfeladatként”. Igyekeztek eredményre vezetett, mintegy tanúsítva, hogy így is hozhat szép hasznot e nemes törekvés.

A ma kutatása a holnap technológiája — vallják a ruhagyári műszakiak. S a jelszó értelmében folytatják a kutatásokat, hogy a most következő hónapokban, években újabb százezreket hozzanak majd az általuk szerkesztett, alkotott gépek, módszerek.

N. P.

Kedvezően exportálható mezőgazdasági termékeink

Hazánk gazdasági életében nagy szerepet játszik a külkereskedelmi forgalom. Kivitelünkben jelentős tételeként szerepelnek a mezőgazdasági termékek. Örvendetes eredmény, hogy pl. 1964-ben — változatlan áron számítva — mintegy 30 százalékkal volt nagyobb mezőgazdasági termékeink kivitele, mint 1958-ban. Hazánk teljes exportjában a mezőgazdasági termékek részaránya 1961-ben 19 százalékos és tavaly 21 százalék volt, értékben számítva pedig meghaladta a hárommilliárd devizafortintot. Különösen növelednek az azoknak a mezőgazdasági termékeknek a termelését, amelyek a külföldi piacokon a legkedvezőbb árú értékesíthetők. Ilyen pl. a marhahús, a zöldség, gyümölcs, az aprómag és néhány szántóföldi termelvény.

A marhahús világpiaci ára az utóbbi négy évben egyenletesen emelkedett. Ezt az emelkedést követi a hazai felvásárlási ár is, hiszen 1957-ben a vágómarha felvásárlási átlagára kilonként 9, és 1963-ban már 13,31 forint volt.

A zöldségfélék közül a nemzetközi piacokon a leg-

utóbbi négy évben kisebb-nagyobb mértékben emelkedett a zöldborsó, a zöldbab, egyes étkezési paprikafélék és a káposzta ára is. A gyümölcsfélék közül különösen a bogyósok ára emelkedett, s ezeket a gyümölcsféléket úgyszólván korlátlan mennyiségben értékesíteni tudjuk a nemzetközi piacokon. A nemzetközi piaci helyzethez igazodott pl. a szamóca ára, amelyet az 1957-es kilonkénti 7,74 forintot átlagához viszonyítva a legutóbbi két-három évben 13 forintot átlagáron vásároltak fel a kereskedelmi szervek.

A vetőmagvak közül különösen jól értékesíthetők a világpiacon az évelő pillangós takarmányfélék magjai. Jó kiviteli cikkünk a cukor. A holdankénti 150 mászás répatermés esetén is az exportálható cukor értéke 120 dollár körül alakul. Állandóan keresett és mindig jó piaci elhelyezéssel számítható cikk a napraforgóolaj. Ennek megfelelően emelték a napraforgóolaj átlagárát az 1957-es 280 forintól 1963-ban 405 forintra. De jól kifizetődő cikk pl. az étkezési borsó is. Kíváncsún tehát, hogy az idén ezekből a termékekből is növelni tudjuk exportunkat.

Több mezőgazdasági terményfeleségél külkereskedelmi sikerünket nagyrészt az dönti el, hogy mikor és milyen minőséget viszünk a piacra. Döntő jelentőségűek a korai zöldségfélék. De nem kevésbé fontos, hogy nyár végén, ősz elején ismét jelentkezzünk a piacokon olyan terményfélékkel, amelyek a fő szezon lezajlása után ismét keresettek. Hasonlóan fontos exportér-

oda, ahol legnagyobb szükség van példáulásra, útmutatásra és segítségre? S vajon a szocialista brigádmozgalomban jelentőségéhez mért részt vállalnak-e a párttagok?

Ezekre a kérdésekre kerestem feleletet ugyanott, ahol a fenti beszélgetés elhangzott. Szocialista brigádok és e címért küzdő brigádok vezetői válaszoltak. Gyakran örömmrehangolón, de nem mindig kielégítően. Nem, mert nem jó, ha arra a kérdésre: „hány párttag van a brigádjában, elvtárs?” — olyasféle válaszokat hall az ember, mint például a bányaigényvezetéseket gyártó üzemszében.

— Várjunk csak — aztán nevek és ujjak kapcsolódnak össze — egy... kettő... de talán három, mert lehet, hogy még N-né is az.

Hátha ő jobban tudja

Vagy az Egyetértés brigád vezetőjéről?

— Az párttag, ugye? ... Azt hiszem — és egy tájékoztatás pillantás a termelési felelőre, hátha ő jobban tudja.

Egy brigádvezetőnek ismerni kell a munkatársait, s természetesen többnyire ismerik is. A többi brigád tudott jó adatokkal szolgálni a párttagok számára, munkájára vonatkozóan. S a kép egésze úgy állt össze, hogy szembetűnik: a szocialista módon élésben, dolgozásban vezető szerepet játszanak a kommuniszták. Ha kell, többet dolgoznak, hogy munkaerőt takarítsanak meg, ha kell, lemondanak a szabadidejükről, hogy társadalmi munkát végezzenek, vagy társaik eszméi, politikai nevelését segítik. A régi párttagok mellé a brigádmozgalom sodrában újjak lépnek — akiket már a brigád nevelt tagjelölteké, majd tagokká.

Ezt mutatja Zsarkó Imréné példája is: a Béke szocialista brigád vezetőjeként lett párttag. Társai kérésére később termelési felelősként is megmaradt a brigád vezetőjének, sok más gondja mellett továbbra is együtt dolgozik velük.

Vezetőik párttagok

A TMK-ban dolgozó Haladás és Ady Endre férfi-brigádok kétszer elérték már a szocialista címet. Vezetőik párttagok: Ciumei Ferenc s Korényi József nemcsak jó teljesítményekről adhatnak számot, a brigádok jelentős társadalmi munkát is vállaltak az elmúlt időszakban.

Jó irányban haladnak a pártmunkában a kábelgyáriak. És nem is lassan. Mégis jó lenne a következő munkához pluszként egy kis teremtő türelmetlenség is, még átgondoltabb foglalkozás a párttagokkal.

H. L.

S. M.

Az Akadémia jubileumi nagygyűlése

Gegesi Kiss Pál akadémikus tegnap tájékoztatta az újságírókat az Akadémia idei jubileumi nagygyűléséről, amely beilleszkedik felszabadulásunk 20. évfordulójának ünnepségsorozatába és több jubileum is kapcsolódik hozzá: 15 évvel ezelőtt kezdte meg működését az alakított Magyar Tudományos Akadémia. Az idei nagygyűlés immár a 125. Akadémia életében, 100 éves az Akadémia székháza és 140 évvel ezelőtt alapították tudományos életünk vezető intézményét.

A jubileumi nagygyűlés kedden, az Akadémia dísztermében közgyűléssel kezdődik, amelyen 15 év tudományos munkájának mérlegét vonják meg.

A párt és a kormány képviselőinek felszólalása után

kerül sor az Akadémiai Aranyérem és a tudományos jutalmak kiosztására. Delután az Akadémia együttes ülésén megvitatják a társadalom és a tudomány viszonyát, kölcsönös egymásra hatását. A későbbi napokon — több tudományos osztály közös tanácskozásaként — tudományos ülésszakokon vitatnak meg egyes olyan jelentős kérdéseket, amelyek szorosan kapcsolódnak társadalmi és gazdasági fejlődésünkhöz. Külön tudományos ülésszakokon foglalkoznak a szocialista tudat kialakításának elméleti és gyakorlati kérdéseivel, a kibernetika szerepével és alkalmazásának lehetőségeivel, a fehércukor helyzetével és a kutatási eredmények hazai felhasználásával. A közgyűlés munkája a tudományos osztályok ülésén folytatódik.

A nagygyűlés pénteken a közgyűlés zárt ülésével fejeződik be. Ezen megvitatják az elnökség beszámolóját és határozatokat hoznak az Akadémia és intézeti munkájának továbbfejlesztéséről. (MTI)

Konferencia a Diesel-motorokról

Tegnap a Magyar Tudományos Akadémia székházában akadémikusok, egyetemi tanárok, kutatók, konstruktorok jelenlétében megkezdődött az akadémia műszaki osztálya, valamint a kohó- és gépipari minisztérium által közösen rendezett kétnapos konferencia a Diesel-motorokról. A tudományos tanácskozáson megjelent többek között dr. P. H. Schweitzer professzor, a pennsylvaniai egyetem magyar származású tanára, nevezetesen Diesel-motor-szakértő.

A Diesel-motorok elvi kérdéseiről a bevezető előadást Brodzsky Dezső professzor tartotta. Ma a konstrukciós kérdéseket veszik sorra, s ezt a vitát Jurek Aurél professzor nyitja meg. A két-

napos konferencián egybenként összesen 15 tudományos előadás hangzik el. (MTI)

Újabb tsz-ek árulnak pavilonokban a piacon

A szegedi városi tanács kereskedelmi osztálya évről évre nagy gondot fordít a város lakosságának megfelelő élelmiszer ellátására. Fügyelemmel kísérik és segítik a termelőszövetkezetek árufelhozatalát. Az idén is — a nagyobb zöldség-gyümölcsüzem előtt — felkeresték a Szeged környéki termelőszövetkezeteket s kérték, létesítsenek árusító

pavilont Szeged Marx téri és Szent István téri piacán. Tárgyaltak arról is, hogy az árusítóhelyeken mindig friss, jó minőségű zöldséget és gyümölcsöt vásárolhassanak a szegediek.

Szeged két piacán jelenleg már mintegy tíz tsz-pavilonban árusítanak. Az igények szerint hamarosan pavilont épít az üllési és a forráskúti tsz is. A pavilonok helyét már kijelölték.

Egyetemek és főiskolák szervezeti és működési szabályzata

Megjelent a művelődésügyi miniszter utasítása az egyetemek és az egyetemi jellegű főiskolák szervezeti és működésének általános szabályzatáról. Az utasítás részletesen meghatározza az egyetem vezetőinek — a rektorának és a karok dékánjainak — feladatait, hatáskörét. Felsorolja azokat az ügyeket, amelyekben a tanácsadó testület — az egyetemi tanács vagy a kari tanács — hivatott véleményt nyilvánítani, illetve javaslatot tenni. Ilyen például az egyetem és a kar vezetőinek illetve helyetteseinek megbízása: az oktató-nevelő

munka, valamint az egyetemen folyó tudományos munka szervezésének, összehangolásának, ellenőrzésének elvi és módszertani kérdései: az egyetem, illetve a kar szempontjából jelentős gazdasági, tervezési és beruházási, továbbá költségvetési feladat. Új vonása a rendelkezéseknek, hogy az egyetemi tanácsba a karok választott képviselőket küldenek.

Az egyetemek, egyetemi jellegű főiskolák az általános szabályzat alapján készítik el saját szervezeti és működési szabályzatukat, amelyet a felügyeletet gyakorló miniszter hagy jóvá. (MTI)

Tanácskozás a fiatalok érdekvédelméről

A Vasas Szakszervezet székházában tíz budapesti nagyüzem csaknem kétszáz képviselője tanácskozott a fiatalok érdekeinek védelméről. Berzi Sándor, a Vasas Szakszervezet budapesti bizottságának helyettes titkára beszámolt arról, hogy az új nemzedék is derekasan kiveszi részét építőmunkánk feladatainak megoldásából. A több mint tízezer ifjúsági brigád tagjainak száma megközelíti a százezeret, s ugyanennyi ifjúmunkás dolgozik az idősebbek munkacsoportjaiban. Három és félv év alatt ötvenezer ifjú újító 53 000 javaslatát fogadták el, s a jó ötletek, a korszerű módszerek 585 millió forintos megtakarítást eredményeztek. Rámutatott arra, hogy számos üzemen még ma is különböző sérelmek érik az ifjú szakemberek törvényekben, rendeletekben szavatolt jogait. Így például akkor is túlóráztatják őket, ha tanulnak, s ez iskolai kötelezettségeik teljesítésének rovására megy. Megesik, hogy a betanított munkások hamarabb kapnak béremelést, magasabb fizetést, mint a végzőzött szakemberek s az ifjúmunkások, aki tanulmányai végeztével „vándormadár-nyak” csap fel, nem ritkán jobban jár, mint aki abban az üzemben marad, ahol tanulólévi volt, mert a kellő gyakorlat elsajátítására megszabott hat hónap eltelté után sem biztosítják számára a munkája minőségét és mennyiségét megillető bért. (MTI)